

पेपर का नाम Name of the Paper	SANSKRIT	पेपर का कोड Paper Code	40622
रोल नं. Roll No.	अभ्यर्थी का नाम Name of Candidate		
केन्द्र का नाम Name of the Centre	अभ्यर्थी के हस्ताक्षर Signature of Candidate		

क्र. सं./Serial No.

समय: 2:00 घंटा

अधिकतम अंक: 120

Time: 2:00 Hours

Maximum Marks: 120

अभ्यर्थियों के लिए अनुदेश

- बुकलेट में ओएमआर शीट और दो सील हैं। अभ्यर्थी सबसे पहले ओएमआर शीट प्राप्त करने के लिए बुकलेट के सबसे ऊपर की सील हटाकर निकालें। दूसरी सील परीक्षा शुरू होने के दो मिनट पहले हटाई जाएगी।
- परीक्षा शुरू करने से पहले अभ्यर्थी प्रश्नपत्र पुस्तिका और ओएमआर उत्तर-पत्रक पर अपना रोलनं. लिखना और निर्धारित स्थानों पर हस्ताक्षर करना सुनिश्चित करें।
- इस प्रश्नपत्र पुस्तिका में इस कवर पृष्ठ के अलावा कुल 120 प्रश्न हैं। रफ कार्य करने के लिए प्रश्न पत्र के अन्त में उपलब्ध खाली पृष्ठों का प्रयोग करें।
- प्रत्येक प्रश्न के लिए चार वैकल्पिक उत्तर (a), (b), (c) और (d) दिए गए हैं। अभ्यर्थी जिस एक उत्तर को सही समझता है, उसका चयन करने के बाद उत्तर-पत्रक में गोले को अंकित करे/रंगे।
- गोले को रंगने के लिए काले/नीले बॉल पेन का प्रयोग करें।
- निम्नलिखित उदाहरण देखें।
उदाहरण
1. 20 और 12 का जोड़ होता है
(a) 32 (b) 38 (c) 31 (d) 34
उपयुक्त प्रश्न का सही उत्तर (a) है, जिसे ओएमआर उत्तर-पत्रक में निम्नलिखित रूप में अंकित करें:

1	☒	☐ b	☐ c	☐ d
---	----------------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

- आधा रंगा हुआ, हल्के रूप से अंकित, गोले में सही या गलत के निशान को ऑप्टिकल स्कैनर द्वारा इसे गलत उत्तर के रूप में पढ़ा जाएगा और इसे गलत माना जाएगा।
- परीक्षा कक्ष छोड़ने से पहले ओएमआर उत्तर पुस्तिका निरीक्षक को अवश्य सौंप दें।
- ओएमआर उत्तर पत्र को सीधे रखें। इसे मोड़ें आदि नहीं।
- सभी प्रश्न अनिवार्य हैं, प्रत्येक प्रश्न एक अंक का है।
- कैलकुलेटर/मोबाइल/कोई भी इलेक्ट्रॉनिक मद/आपत्तिजनक सामग्री के प्रयोग की अनुमति नहीं है।

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATES

- The booklet contains OMR sheet and having two seals. Candidates will first open the booklet by removing the seal at the top to get the OMR sheet. Second seal will be removed two minutes before the commencement of the examination.
- Before starting the Examination, the candidate must write her/his Roll Number in the Question Booklet and the OMR Answer Sheet; in addition to putting signature at the places provided for the purpose.
- This Question Booklet consists of this cover page, and a total 120 items. Use Blank pages available at the end of Question Booklet for rough work.
- There are four alternative answers to each item marked as (a), (b), (c) and (d). The candidate will have to select one of the answers that is considered to be correct by her/him. S/he will mark the answer considered to be correct by filling the circle.
- Use black/blue ball point pen to darken the circle.
- See the following illustrations.
Illustration:
1. The sum of 20 and 12 is
(a) 32 (b) 38 (c) 31 (d) 34
The Correct answer of item 1 is (a), which should be marked in OMR Answer Sheet as under:

1	☒	☐ b	☐ c	☐ d
---	----------------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

- Half filled, faintly darkened, ticked or crossed circles will be read as wrong answers by the optical scanner and will be marked as incorrect.
- The OMR Answer Sheet must be handed over to the invigilator by the candidate before leaving the Examination Hall.
- Keep OMR Sheet straight. Do not fold it.
- All questions are compulsory, each question carries one mark.
- Use of calculator/mobile/any electronic item/objectionable material is NOT permitted.

परीक्षा नियंत्रक

Controller of Examination

कृपया नोट करें कि अर्थ विभेद/दुविधा की स्थिति में अंग्रेजी में छपे प्रश्न को अंतिम माना जाएगा।

Please note that in case of any confusion, the question printed in English will be considered final.

56. Aaditya can make 50 cakes in 25 hours, Aaditya and Arnav together can make 75 cakes in 15 hours. How many cakes Arnav can make in 15 hours?
- 25
 - 45
 - 20
 - 10
56. आदित्य 25 घंटे में 50 केक बना सकते हैं, आदित्य और अर्णव मिलकर 15 घंटे में 75 केक बना सकते हैं। अर्णव 15 घंटे में कितने केक बना सकता है?
- 25
 - 45
 - 20
 - 10
57. If 7 spiders make 7 webs in 7 days, then 1 spider will make 1 web in how many days?
- 1
 - $\frac{7}{2}$
 - 7
 - 49
57. यदि 7 मकड़ियाँ 7 दिन में 7 जाले बनाती हैं तो 1 मकड़ी 1 जाला कितने दिनों में बनाएगी?
- 1
 - $\frac{7}{2}$
 - 7
 - 49
58. Which of the set of three sides can't form a triangle?
- 5 cm, 6 cm, 7 cm
 - 5 cm, 8 cm, 15 cm
 - 8 cm, 15 cm, 18 cm
 - 6 cm, 7 cm, 11 cm
58. तीन भुजाओं का कौन-सा समुच्चय त्रिभुज नहीं बना सकता?
- 5 सेमी, 6 सेमी, 7 सेमी
 - 5 सेमी, 8 सेमी, 15 सेमी
 - 8 सेमी, 15 सेमी, 18 सेमी
 - 6 सेमी, 7 सेमी, 11 सेमी
59. A point P lying inside a triangle is equidistant from the vertices of the triangle. Then the triangle has P as its:
- Centroid
 - Incentre
 - Orthocentre
 - Circumcentre
59. एक त्रिभुज के अंदर स्थित एक बिंदु P त्रिभुज के शीर्षों से समान दूरी पर है। तब त्रिभुज में P होता है:
- केन्द्रक
 - इनसेंटर
 - ऑर्थोसेंटर
 - सर्कमसेंटर
60. If angles of measure $(5y + 62^\circ)$ and $(22^\circ + y)$ are supplementary, then value of y is :
- 16°
 - 32°
 - 8°
 - 1°
60. यदि माप के कोण $(5y + 62^\circ)$ और $(22^\circ + y)$ संपूरक हैं, तो y का मान है:
- 16°
 - 32°
 - 8°
 - 1°

61. "आरण्यकञ्च वेदेभ्यः औषधिभ्योऽमृतं यथा" इति केन उक्तम्?
 a) सायणेन
 b) कृष्णद्वैपायनेन
 c) यास्केन
 d) मनुना
62. वेदे कस्य लकारविशेषस्य प्रयोगो भवति ?
 a) लट्
 b) लोट्
 c) लेट्
 d) विधिलिङ्
63. शुनःशेष-आख्यानं कस्मिन् वेदे श्रूयते ?
 a) ऋग्वेदे
 b) यजुर्वेदे
 c) सामवेदे
 d) अथर्ववेदे
64. "आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः श्रोतव्यो मन्तव्यो निदिध्यासितव्यः"
 इति वाक्यं कस्याम् उपनिषदि श्रूयते ?
 a) मुण्डकोपनिषदि
 b) छान्दोग्योपनिषदि
 c) ईशोपनिषदि
 d) बृहदारण्यकोपनिषदि
65. ऋग्वेदस्य कतमं मण्डलं "पवमानमण्डलम्" इत्युच्यते ?
 a) पञ्चमम्
 b) सप्तमम्
 c) नवमम्
 d) दशमम्
66. "ततो जयमुदीरयेत्..." इत्यत्र जयपदेन कस्य ग्रहणं क्रियते ?
 a) भीष्मस्य
 b) अर्जुनस्य
 c) महाभारतस्य
 d) युद्धस्य
67. "मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदनामधेयम्" इति कस्य उक्तिः ?
 a) गौतमस्य
 b) आपस्तम्बस्य
 c) व्यासस्य
 d) हलायुधस्य
68. श्रीमद्भगवद्गीता महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि विद्यते ?
 a) युद्धपर्वणि
 b) भीष्मपर्वणि
 c) वनपर्वणि
 d) शान्तिपर्वणि
69. "लघुजातकम्" इति ग्रन्थस्य रचयिता कः ?
 a) वराहमिहिरः
 b) रामदैवज्ञः
 c) ब्रह्मगुप्तः
 d) भास्कराचार्यः
70. "ग्रामं गतः" इत्यत्र क्तप्रत्ययः कस्मिन्नर्थे वर्तते ?
 a) कर्म-अर्थे
 b) कर्ता-अर्थे
 c) भाव-अर्थे
 d) अधिकरण-अर्थे
71. "शिशुः दुःखेन क्रन्दति" इत्यत्र तृतीयाविधायकं सूत्रं किम् ?
 a) हेतौ तृतीया
 b) कर्तृकरणयोस्तृतीया
 c) अपवर्गे तृतीया
 d) तृतीयायाम्
72. "शब्दार्थौ सहितौ काव्यम्" इति काव्यलक्षणं केन प्रोक्तम् ?
 a) भामहेन
 b) विश्वनाथेन
 c) जगन्नाथेन
 d) कुन्तकेन
73. "शाबरभाष्यम्" कस्य दर्शनस्य भाष्यम् ?
 a) वेदान्तदर्शनस्य
 b) वैशेषिकदर्शनस्य
 c) शैवदर्शनस्य
 d) मीमांसादर्शनस्य
74. शब्दत्वसाक्षात्कारे कः सन्निकर्षः ?
 a) संयोगः
 b) समवेतसमवायः
 c) संयुक्तसमवायः
 d) संयुक्तसमवेतसमवायः

75. करुणरसस्य स्थायीभावः कः ?
- दया
 - शान्तिः
 - आनन्दः
 - शोकः
76. पुराणदृष्ट्या ब्रह्माण्डे कति भुवनानि सन्ति ?
- पञ्च
 - नव
 - चतुर्दश
 - त्रीणि
77. अनिर्वचनीयख्यातिः कस्मिन् दर्शने स्वीक्रियते ?
- न्यायदर्शने
 - अद्वैतवेदान्तदर्शने
 - सांख्ययोगदर्शने
 - मीमांसादर्शने
78. सविता किं स्थानीया देवता ?
- द्युस्थानीया
 - पृथिवीस्थानीया
 - अन्तरिक्षस्थानीया
 - स्वर्गस्थानीया
79. हिरण्यगर्भसूक्तस्य देवता का ?
- विष्णुः
 - इन्द्रः
 - रुद्रः
 - प्रजापतिः
80. ऋग्वेदस्य ब्राह्मणम् अस्ति -
- शतपथब्राह्मणम्
 - ऐतरेयब्राह्मणम्
 - गोपथब्राह्मणम्
 - ताण्ड्यायनब्राह्मणम्
81. कस्य वेदस्य कोऽपि आरण्यकग्रन्थः नास्ति?
- ऋग्वेदस्य
 - यजुर्वेदस्य
 - सामवेदस्य
 - अथर्ववेदस्य
82. पञ्चमहायज्ञेषु परिगणितं नास्ति -
- ब्रह्मयज्ञः
 - पितृयज्ञः
 - देवयज्ञः
 - प्रेतयज्ञः
83. "केनेषितं पतति प्रेषितं....." इति मन्त्रांशेन प्रारभ्यते -
- ईशावास्योपनिषद्
 - कठोपनिषद्
 - केनोपनिषद्
 - प्रश्नोपनिषद्
84. सामवेदस्य ऋत्विक् -
- ब्रह्मा
 - उद्गाता
 - अध्वर्युः
 - होता
85. श्रोत्ररूपेण प्रसिद्धं वेदाङ्गम् अस्ति -
- निरुक्तम्
 - शिक्ष
 - कल्पः
 - व्याकरणम्
86. सत्त्वप्रधानानि भवन्ति -
- आख्यातानि
 - नामानि
 - उपसर्गाः
 - निपाताः
87. "चर्मणि द्वीपिनं हन्ति" इत्यत्र 'चर्मणि' पदे सप्तमीविधायकं सूत्रम् अस्ति -
- सप्तम्यधिकरणे च
 - साध्वसाधुप्रयोगे च
 - निमित्तात् कर्मयोगे
 - यस्य च भावेन भावलक्षणम्
88. आधारः कतिविधः भवति ?
- त्रिविधः
 - पञ्चविधः
 - चतुर्विधः
 - सप्तविधः

89. 'सह' इति अव्ययस्य योगे का विभक्तिः प्रयुज्यते?

- a) प्रथमा
- b) द्वितीया
- c) तृतीया
- d) पञ्चमी

90. 'मूषिका' इत्यत्र कः प्रत्ययः अस्ति?

- a) डाप्
- b) टाप्
- c) अण्
- d) क्विप्

91. व्याकरणे वार्तिककारः कः?

- a) पाणिनिः
- b) पतञ्जलिः
- c) कात्यायनः
- d) वरदराजः

92. "येनोच्चारितेन सास्त्रा-लाङ्गूल-ककुद-खुर-विषाणिनां सम्प्रत्ययो भवति सः ..." -

- a) पस्पशा
- b) शब्दः
- c) शब्दार्थः
- d) शब्दानुशासनम्

93. 'युवतिः' इत्यत्र स्त्री-प्रत्ययः अस्ति -

- a) अति
- b) ति
- c) डीप्
- d) चाप्

94. वर्गाणां तृतीयवर्णस्य बाह्यप्रयत्नम् अस्ति -

- a) महाप्राणः
- b) विवारः
- c) अल्पप्राणः
- d) उदात्तः

95. अर्थविस्तारस्य उदाहरणम् अस्ति -

- a) साहसः
- b) कर्पटः
- c) महाराजः
- d) जलजम्

96. सात्त्विकाहङ्कारस्य विकृतयः सन्ति -

- a) तन्मात्राणि
- b) इन्द्रियाणि
- c) भूतानि
- d) प्रकृतयः

97. सतत्त्वतोऽन्यथा प्रथा -

- a) वस्तु
- b) अवस्तु
- c) विवर्तः
- d) परिणामः

98. भवितुर्भवनानुकूलो भावकव्यापारविशेषः

- a) धर्मः
- b) क्रिया
- c) भावना
- d) भाव्यः

99. "अर्थसंग्रहः" कस्य कृतिः अस्ति?

- a) अन्नम्भट्टस्य
- b) लौगाक्षिभास्करस्य
- c) सदानन्दस्य
- d) धर्मराजाध्वरीन्द्रस्य

100. महाभारते कति पर्वाणि सन्ति?

- a) द्वादश
- b) पञ्चदश
- c) अष्टादश
- d) विंशतिः

101. प्रतिमानाटकस्य उपजीव्यम् अस्ति -

- a) मेघदूतम्
- b) महाभारतम्
- c) रामायणम्
- d) ऋग्वेदः

102. 'नलोपाख्यानम्' महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि विद्यते ?

- a) सभापर्वणि
- b) वनपर्वणि
- c) आदिपर्वणि
- d) भीष्मपर्वणि

103. "अप्रियस्य च पथ्यस्य वक्ता श्रोता दुर्लभः" इति सूक्तिः कुत्र उपलभ्यते ?
 a) रामायणे
 b) महाभारते
 c) रघुवंशे
 d) शिशुपालवधे
104. "आचारः परमो धर्मः" इति मनुस्मृतेः कस्मिन् अध्याये लिखितम् अस्ति -
 a) प्रथमे
 b) द्वितीये
 c) तृतीये
 d) सप्तमे
105. अङ्गुष्ठमूलस्य तले किं तीर्थं प्रोक्तम्?
 a) ब्राह्मतीर्थम्
 b) विप्रतीर्थम्
 c) पित्र्यतीर्थम्
 d) देवतीर्थम्
106. "क्लेशावहा भर्तुरलक्षणाऽहम्" इति रघुवंशे कस्योक्तिः?
 a) कौशल्यायाः
 b) कैकेय्याः
 c) सुदक्षिणायाः
 d) सीतायाः
107. 'अर्थे सत्यर्थभिन्नानां वर्णानां सा पुनः श्रुतिः.....'
 a) श्लेषः
 b) यमकः
 c) अनुप्रासः
 d) अन्वयः
108. काव्यप्रकाशकारः कति गुणान् स्वीकरोति?
 a) ०२
 b) ०३
 c) ०५
 d) १०
109. 'वाग्देवतावतारः' इति कस्य उपाधिः?
 a) आनन्दवर्धनस्य
 b) मम्मटस्य
 c) पण्डितराज-जगन्नाथस्य
 d) नागार्जुनस्य
110. किरातार्जुनीयमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति?
 a) १८
 b) १९
 c) २०
 d) २२
111. 'हर्षचरितम्' कस्य कृतिः अस्ति?
 a) दण्डिनः
 b) बाणभट्टस्य
 c) त्रिविक्रमभट्टस्य
 d) भट्टनारायणस्य
112. शकुन्तला-दुष्यन्तयोः कथा कुत्र समुपलभ्यते?
 a) ब्रह्मवैवर्तपुराणे
 b) अग्निपुराणे
 c) वराहपुराणे
 d) पद्मपुराणे
113. "प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिव" इति भरतवाक्यं कस्मिन् नाटके मिलति ?
 a) मृच्छकटिके
 b) स्वप्नवासवदत्ते
 c) उत्तररामचरिते
 d) अभिज्ञानशाकुन्तले
114. धीरललितनायकः अस्ति -
 a) युधिष्ठिरः
 b) दुष्यन्तः
 c) भीमः
 d) उदयनः
115. त्वगिन्द्रयमात्रग्राह्यो गुणः अस्ति -
 a) रूपम्
 b) संख्या
 c) स्पर्शः
 d) विभागः
116. यत्समवेतं कार्यम् उत्पद्यते तत्
 a) निमित्तकारणम्
 b) असमवायिकारणम्
 c) समवायिकारणम्
 d) करणम्

117. जगतस्तस्थुषश्च आत्मा कः?
- इन्द्रः
 - सूर्यः
 - विष्णुः
 - सोमः
118. 'उरुचक्षसः' इति कस्य विशेषणम् अस्ति?
- इन्द्रस्य
 - वरुणस्य
 - सोमस्य
 - बृहस्पतेः
119. "कृतद्वितसमासाश्च" इति सूत्रेण -
- प्रातिपदिकसंज्ञा
 - पदसंज्ञा
 - विभक्तिलोपः
 - तद्वितसंज्ञा
120. विशेष-संज्ञाविनिर्मुक्तः कः समासः?
- केवलसमासः
 - द्वन्द्वसमासः
 - एकशेषद्वन्द्वसमासः
 - बहुव्रीहिसमासः